

10.01.2018

Науковці надали рекомендації щодо запобігання масовому всиханню дерев

Нещодавно науково-технічна рада Держлісагентства затвердила Тимчасові рекомендації щодо проведення першочергових заходів у соснових лісах, пошкоджених короїдами ([Державне агентство лісових ресурсів України](#)).

Рекомендації розроблені фахівцями та науковцями Харківського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького і схвалені на засіданні вченої ради інституту.

У рекомендаціях наведено основні методичні положення стосовно нагляду, обстеження та моніторингу в осередках усихання соснових насаджень, критеріїв визначення свіжозаселених короїдами дерев, захисту заготовленої деревини, особливостей проведення санітарно-оздоровчих заходів в осередках верхівкового короїда. Визначено заходи з лісовідновлення після суцільних санітарних рубок в осередках усихання.

Документ призначений для спеціалістів лісового господарства, співробітників наукових і проектних організацій. Однак, його виклад зручний та доступний для розуміння кожного громадянина України.

«Циклічні зміни погодних умов накладаються на тренд збільшення температури повітря та зменшення кількості опадів, який визначено в останні 100 років на більшій частині земної кулі. Важливими для стану лісів є також зниження рівня ґрунтових вод і зсуви термінів початку вегетаційного періоду на більш ранні дати. У зв'язку з останнім порушилася синхронність сезонного розвитку дерев та шкідливих організмів, а останніх – із їхніми природними ворогами. Внаслідок зазначених змін зменшилася стійкість лісів, у тому числі до шкідників і хвороб», – йдеться у вступі Тимчасових рекомендацій.

Як констатують науковці, останнім часом поширилося інтенсивне всихання соснових лісів на території України (переважно у Поліссі, локально у Лісостепу). Осередки масового всихання охоплюють Волинську, Житомирську, Київську, Львівську, Рівненську, Хмельницьку, Черкаську, Чернігівську області та продовжують збільшуватись. Масове всихання соснових лісів відбувається також в інших країнах Європи.

Серед першочергових заходів запобігання поширенню осередків усихання соснових насаджень науковці рекомендують здійснювати вчасне вилучення свіжозаселених шкідниками дерев.

«Вирубання сухостійних дерев в осередках усихання слід здійснювати після вилучення свіжозаселених короїдами дерев з метою отримання ліквідної деревини та за необхідності підготовки лісокультурної площі», – зазначається у рекомендаціях.

Крім того, науковці підкреслюють, що обов'язково слід вилучати сухостійні дерева поблизу доріг, стежок, ліній електромережі, стоянок транспорту та інших місць, де сухі гілки чи верхівка можуть заподіяти шкоду людям або транспорту, у тому числі – в об'єктах природно-заповідного фонду всіх категорій заповідання.

«Виявлені впродовж вегетаційного періоду свіжозаселені дерева необхідно відразу відводити у рубку та здійснювати її. У разі значних обсягів санітарних рубок і неможливості їх закінчення до початку вегетаційного періоду, слід

призначати цей захід в осередках верхівкового короїда і збудників синяви упродовж вегетаційного періоду, у тому числі у “сезон тиші”», – йдеться у рекомендаціях.

Також науковці описують, як потрібно проводити нагляд, обстеження та моніторинг в осередках усихання соснових насаджень; критерії визначення свіжозаселених короїдами дерев; особливості проведення заходів з поліпшення санітарного стану в осередках стовбурових шкідників; захист заготовленої деревини; використання інсектицидів для захисту заготовленої деревини; заходи з лісовідновлення.

Нагадаємо, нещодавно заступник Голови Держлісагентства В. Бондар повідомив, що на сьогодні [лише на Поліссі більше 120 тис. га всихаючої через шкідники сосни. Загалом по Україні 350 тис. га різного ступеня всихання дерев.](#)

З повним текстом Тимчасових рекомендацій можна ознайомитися [ТУТ](#).